

ภัททิรา เลาหพัชรินทร์ 2550: การศึกษาอำนาจตลาดและสวัสดิการสังคมจากการเปิดเสรี
อุตสาหกรรมเบียร์ ปรินญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภชาติ สุขารมณ, Ph.D. 134 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอำนาจตลาดของอุตสาหกรรมเบียร์ในประเทศไทยและผลของ
นโยบายการเปิดเสรีอุตสาหกรรมเบียร์ที่มีต่ออำนาจตลาดของอุตสาหกรรมเบียร์ในประเทศไทย รวมทั้ง
ผลกระทบของนโยบายการเปิดเสรีอุตสาหกรรมเบียร์ในประเทศไทยที่มีต่อสวัสดิการสังคม เพื่อเป็นข้อมูล
พื้นฐานต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลต่อไป

การศึกษานี้ได้ใช้ค่าส่วนแบ่งตลาด (Market Share) ดัชนีเฮอร์ฟิन्दล (HHI) และดัชนีเลิร์นเนอร์
(Lerner Index) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526-2547 มาวิเคราะห์หาอำนาจตลาดรวมของอุตสาหกรรมเบียร์ในประเทศไทย
และใช้แนวคิดสวัสดิการสังคมโดยรวม (Total Surplus: TS) มาวิเคราะห์ เพื่อประเมินผลของนโยบายเปิดเสรี
อุตสาหกรรมเบียร์ในประเทศไทยที่มีต่อสวัสดิการสังคมโดยการเปรียบเทียบ TS ช่วงก่อนและหลังการใช้นโยบายฯ

ผลจากการศึกษา พบว่าการใช้นโยบายเปิดเสรีอุตสาหกรรมเบียร์ของประเทศไทย ทำให้อุตสาหกรรม
เบียร์ของประเทศไทยมีการกระจุกตัวลดลง เปลี่ยนจากตลาดผูกขาดเป็นตลาดผู้ขายน้อยราย โดยโครงสร้าง
อุตสาหกรรมเบียร์ของประเทศไทย วัดโดยดัชนีเฮอร์ฟิन्दล (HHI) ในปี พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นช่วงก่อนการใช้นโยบายฯ
มีค่าเท่ากับ 0.9951 และหลังการใช้นโยบายฯ ในปี พ.ศ. 2536 มีค่าเท่ากับ 0.8911 และมีแนวโน้ม
ลดลงเรื่อยๆ จนมีค่าเท่ากับ 0.4494 ในปี พ.ศ. 2547 อำนาจตลาดรวมของอุตสาหกรรมเบียร์ในประเทศไทย ที่วัด
โดยดัชนีเลิร์นเนอร์ (Lerner Index) ก่อนการใช้นโยบายฯ มีค่าเท่ากับ 0.1850 และหลังการใช้นโยบายฯ ในปี
พ.ศ. 2536 มีค่าเท่ากับ 0.1656 แสดงว่าการใช้นโยบายฯ ทำให้อุตสาหกรรมเบียร์ในประเทศไทยมีอำนาจตลาด
ลดลง สำหรับผลของนโยบายฯ ที่มีต่อสวัสดิการทางสังคม ซึ่งวัดโดยส่วนเกินโดยรวม (TS) พบว่า
อุตสาหกรรมเบียร์มีสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 91.17 จากการเปรียบเทียบ TS ก่อนการเปิดเสรี
อุตสาหกรรมเบียร์ การเปิดเสรีฯ ไม่เพียงทำให้สวัสดิการสุทธิเพิ่มสูงขึ้น แต่ยังทำให้สังคมได้รับประโยชน์จาก
การประหยัดทรัพยากรเท่ากับ 8,281 ล้านบาท เมื่อทำการผลิตที่ระดับปริมาณการผลิต 721.32 ล้านลิตร แสดง
ให้เห็นว่าการเปิดเสรีในอุตสาหกรรมเบียร์ได้ส่งผลดีแก่สังคมโดยรวมเพิ่มสูงขึ้นและทำให้อุตสาหกรรมเบียร์
ของประเทศไทยพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

Pathira Laohapatcharin 2007: A Study of Market Power and Social Welfare of Beer Industry Liberalization. Master of Economics, Major Field: Economics, Department of Economics. Thesis Advisor: Assistant Professor Supachat Sukharomana, Ph.D. 134 pages.

This research focuses on the effect of beer industry liberalization policy on the change of market power and social welfare. The study uses the market share, Herfindahl and Herchman Index (HHI) and Lerner Index over the period of 1983 – 2004 to trace out the change in market power. The demand and supply relation are simultaneously estimated so that the price and marginal cost. The total surplus (TS) before and after beer industry liberalization can be estimated and it can be used to compare the effect of the policy changes on TS and the market power changes.

The empirical results showing that beer industry liberalization policy induced new few firms entering into the market which reduce the industrial concentration. The policy make industrial structure changed from monopoly to oligopoly market structure. As it can be seen before the liberalization in 1992 the structure of beer industry in Thailand, measured by HHI is equal to 0.9951 and after launching this policy, the HHI in 1993 is 0.8911. HHI gradually decrease to 0.4494 in 2004. Moreover, the market power of beer industry in Thailand, measured by Lerner Index, before and after launching this policy (1992 and 1993) is equal to 0.1850 and 0.1656, respectively. The social welfare, measured by the change in TS, increases by 91.17% as compare to TS before beer liberalization. The liberalization is not only induced an increase in net social welfare but also reduced the cost of production due to competitive force. The social gain from resource cost saving was 8,281 million baht when the product output level is 721.32 million litres of beer. This liberalization policy is good for the social and at the same time induces efficiency to thai beer industry.